

Кондрашова Л.В.,
доктор педагогічних наук,
професор
(Черкаський національний
університет імені
Богдана Хмельницького)

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЗАДАЧА ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Якість підготовки сучасних педагогічних кадрів залежить від організації навчального процесу вищої школи в умовах будувannya її з опорою на життєвий досвід студентів, активізацію їх пізнавальної діяльності, за допомогою перегрупувannya навчального матеріалу, виявлення смислових одиниць, взаємодії раніше вивчених з новими знаннями, підвищення дослідницької спрямованості навчання.

Спостереження свідчать про те, що в практиці вищої школи навчання розглядається частіше як процес запам'ятовування і відтворення навчальної інформації. Однак природа педагогічної праці потребує від педагога уміння досліджувати навчально-виховний процес, виявляти протиріччя, використовувати науковий підхід до його реалізації. Такий підхід забезпечує широту орієнтування у професійній діяльності, стимулює оволодіння креативними діями і досвідом науково-дослідницької діяльності, інноваційний підхід до вирішення професійних проблем.

Проблема є в тому, щоб переорієнтувати всю дидактичну систему з інформаційного на особистісно-орієнтоване навчання, використовувати науково-дослідницьку роботу як засіб розвитку пізнавальних, творчих і креативних здібностей майбутніх педагогів. Університетською практикою доведено можливості науково-дослідницької роботи у вирішенні інтелектуальних задач.

Основою різних форм навчання (лекції, семінару, практичного заняття та ін.) є інтелектуальна задача, яка приводить в дію пізнавальні ресурси студентів, створює умови для розвитку дослідницького стилю діяльності майбутніх педагогів. Інтелектуальна задача моделює процес творчого мислення, слугує дієвим засобом його розвитку, стимулює оперування з інформаційними одиницями, відкриття нового знання.

У процесі навчання доцільно використовувати задачі, в процесі рішення яких перетворюється початковий склад, постановка питань і пошук відповідей на них, використовується інформація з прихованим складом даних. Використання інтелектуальних задач у навчальному процесі створює умови для набуття майбутніми педагогами вміннями самостійно аналізувати вивчені явища, встановлювати зв'язки між ними, розуміти логіку і послідовність дій.

Необхідно використовувати різноманітні види інтелектуальних задач, які дозволяють урозуміти сутнісні ознаки вивчених явищ і процесів; прояв гнучкості і мислення; планування і будування діяльності з вибором оптимальних способів її виконання; потребу нових знань, засобів і методів їх рішення; пов'язані з логікою і доказовістю раціональних дій; задачі, що розвивають уміння проектувати, моделювати результат.

Успіх забезпечує диференціація інтелектуальних задач з вираховуванням курсу навчання студентів. На першому курсі має місце використання прийомів, що контролюють рівень розуміння навчального матеріалу, постановки питань, творчих завдань, ситуацій-ілюстрацій, що розкривають сутність явищ і понять, постановки питань, творчих завдань, ситуацій-ілюстрацій, що розкривають сутність вивчених явищ і понять. На другому – третьому курсах важлива постановка і вирішення професійних проблем, оцінка різних підходів до вирішення практичних завдань, навчально-дослідницькі завдання, набуття досвіду науково-дослідної роботи.

Досвід використання інтелектуальних задач у навчанні підвищує інтерес майбутніх педагогів до теорії, пізнавальну активність і самостійність, удосконалює навички аналізу і мисленевої діяльності, що є основою їх готовності до науково-дослідницької роботи.